YAHSIWORKSHOPS

2-15 TEMMUZ
2-15 JULY
2008

AYKUT KÖKSAL

11

EST V

EMRE SENAN TASARIM VAKFI
EMRE SENAN DESIGN FOUNDATION

Proje Lideri
Project Leader
Aykut Köksal

Proje eşyönetmenleri
Project co-directors
Mehmet Nemutlu
Hasan Uçarsu

Katılımcılar
Participants
1. grup 1. group
B. Dilara Özdemir
Melike Akyol
Merve Gül Özokçu
Sinan Güven

2. grup 2. group
Deniz Arat
Selin Şentürk
Özgü Turna
Selçuk Balamir

3. grup 3. group
Mehmet Ali Uzunselvi
Ayça Köseoğlu
Ayşe Sabah
Merve Tosun

Etkinliklere katılanlar
People who join to the activities
Cem İleri
İpek Mine Altınel
Ahmet Altınel
Kıvılcım Yıldız
Ebru Mine Sonakın
Hakan Deniz Özdemir
Çağlar Çeliker

BRIEF

Emre Senan Tasarım Vakfı'nın, Dikili İlçesine bağlı Yahşibey köyünde gerçekleştirdiği tasarım çalışmaları kapsamında, 2-15 Temmuz 2008 tarihleri arasında, Aykut Köksal'ın yönetiminde Mekânsal Müzik Atölye Çalışması düzenlendi.

Atölye çalışmasının amacı, 1950 sonrası çağdaş müzik üretiminin ana paradigması konumuna yükselen ve disiplinlerarası bir bağlam oluşturan mekânsal müziğe ilişkin kavramsal bir üretim gerçekleştirmek ve bu üretimin fiziksel mekândaki karşılıklarını araştırmaktı. Bu çerçevede atölye çalışmasına mimarlık ve kompozisyon öğrencileri katıldı. Atölyeyi yöneten Aykut Köksal, mekânsal müzikleri konu alan bir sergiyi 2005 yılında Garanti Galeri'de düzenlemişti. Köksal'ın kuratörlüğündeki "Sesmekân: Çağdaş Müzikte Mekânsal Çalışmalar" başlıklı bu sergi kapsamında, Türkiye'nin önde gelen mimar ve kompozitörlerinin katıldığı iki günlük bir atölye çalışması da gerçekleştirilmişti. Bu kez daha uzun bir süreyi kapsayan atölye çalışmasında öğrenciler yer aldı.

Atölye çalışmasının yönetiminde Aykut Köksal'a iki besteci eşlik etti: Hasan Uçarsu ve Mehmet Nemutlu. MSGSÜ Konservatuvarı kompozisyon bölümünde öğretim üyesi olan Uçarsu ve Nemutlu, 2005 yılında gerçekleşen atölye çalışmasında da yer almışlardı. Uçarsu ve Nemutlu'nun atölye süresinde ve atölyenin mimari verileri bağlamında besteledikleri iki mekânsal yapıt, çalışmaya öğrenci ya da konuk olarak katılan müzisyenler tarafından seslendirildi. Atölye çalışması süresince seminerler düzenlendi, hem mekânsal müziğin tarihsel gelişimi ele alındı, hem de önde gelen örnekler ses ve görüntü kayıtlarından izlendi. Ayrıca etkinliğin içinde yer alan ya da konuk olarak katılan mimarlık ve müzik insanları kendi üretimleri üzerine sunumlar yaptılar, yapıtlarını dinlettiler, dinletiler düzenlediler. Bir yaz okulu niteliğinde olan atölye çalışması süresince çevrenin tanınması (antik kentlerin, mimari örneklerin gezilmesi) gibi yan etkinlikler de gerçekleştirildi.

BRIEF

As part of the design workshops organized by Emre Senan Design Foundation in Yahşibey, Dikili, a Spatial Music Workshop was held between 2 and 15 July 2008, directed by Aykut Köksal.

The aim of the workshop was to conduct conceptual work regarding spatial music, which became the leading paradigm of contemporary musical production after 1950 and created an interdisciplinary context, and to explore the counterparts of this production in physical space. The workshop was attended by students of architecture and composition. Aykut Köksal, who directed the workshop, had previously organized an exhibition on examples of spatial music at Garanti Gallery in 2005. As part of this exhibition, entitled "Soundspace: Spatial Works in Contemporary Music" and curated by Aykut Köksal himself, a two-day workshop had been organized with the participation of leading architects and composers.

Two composers accompanied Aykut Köksal in directing the workshop: Hasan Uçarsu and Mehmet Nemutlu. Both teaching at Mimar Sinan University Conservatory's composition department, Uçarsu and Nemutlu had participated in the workshop in 2005 as well. The two spatial works composed by two composers during the workshop and based on the architectural features of the workshop were performed by the musicians who attended the workshop as students or guests. At the seminars held during the workshop, the historical development of spatial music was discussed, and audio-visual recordings of important examples were studied. Architects and musicians who participated in the workshop or attended it as guests gave presentations regarding their own work, played their music and organized concerts. In the tradition of summer schools, auxiliary activities like excursions in the region (to ancient cities, architectural examples etc.) were also organized during the workshop.

Program

Schedule

Yahşibey Mekânsal Müzik Atölyesi
2-15 Temmuz 2008

2 TEMMUZ 2008 / ÇARŞAMBA

10:00 – 19:00	Atölye evine yerleşme
19:00 – 21:00	Yemek
21:00 – 23:00	Tanışma ve genel programın sunumu

---

3 TEMMUZ 2008 / PERŞEMBE

10:00 – 13:00	Kavramsal çerçevenin açıklanması
13:00 – 16:00	Yemek ve dinlenme
16:00 – 19:00	Atölye çalışması
19:00 – 21:00	Yemek
21:00 – 23:00	Seminer ve dinleti - 1

---

4 TEMMUZ 2008 / CUMA

10:00 – 13:00	Atölye çalışması
13:00 – 16:00	Yemek ve dinlenme
16:00 – 19:00	Atölye çalışması
19:00 – 21:00	Yemek
21:00 – 23:00	Seminer ve dinleti - 2 (DVD gösterimi: John Cage, *103*)

---

5 TEMMUZ 2008 / CUMARTESİ

10:00 – 13:00	Atölye çalışması
13:00 – 16:00	Yemek ve dinlenme
16:00 – 19:00	Atölye çalışması
19:00 – 21:00	Yemek
21:00 – 23:00	Performans / Yahşibey Atölyesi İçin Mekânsal Strüktürler
	Besteciler : Mehmet Nemutlu, Hasan Uçarsu
	İcracılar : İpek Mine Altınel (Arp)
	Ebru Mine Sonakın (Klarinet)
	Çağlar Çeliker (Viyolonsel)
	Sinan Güven (Vurmalı)

---

6 TEMMUZ 2008 / PAZAR

10:00 – 13:00	Atölye çalışması
13:00 – 16:00	Yemek ve dinlenme
16:00 – 19:00	Atölye çalışması
19:00 – 21:00	Yemek
21:00 – 23:00	Seminer ve dinleti - 3 (DVD gösterimi: Pierre Schaeffer, *Etudes aux allures* için Raymond Hains'in çalışması; İlhan Usmanbaş, *Bas Klarinet x Bas Klarinet*'in 2005 tarihli icrası)

---

7 TEMMUZ 2008 / PAZARTESİ

10:00 – 13:00	Atölye çalışması
13:00 – 16:00	Yemek ve dinlenme
16:00 – 19:00	Atölye çalışması
19:00 – 21:00	Yemek
21:00 – 23:00	Hasan Uçarsu'nun yapıtları (dinleti ve sohbet)

---

8 TEMMUZ 2008 / SALI

10:00 – 13:00	Dikili pazarında alışveriş
13:00 – 16:00	Yemek ve dinlenme
16:00 – 19:00	Atölye çalışması
19:00 – 21:00	Yemek
21:00 – 23:00	Kıvılcım Yıldız – Ahmet Altınel / Konferans: "Spektral Müzikte Mekân ve Zaman"

---

9 TEMMUZ 2008 / ÇARŞAMBA

10:00 – 13:00	Atölye çalışması
13:00 – 16:00	Yemek ve dinlenme
16:00 – 19:00	Atölye çalışması
19:00 – 21:00	Yemek
21:00 – 23:00	Seminer ve dinleti - 4 (DVD gösterimi: Karlheinz Stockhausen, *Gruppen*'in 1989 tarihli icrası)

---

10 TEMMUZ 2008 / PERŞEMBE

09:00 – 19:00	Bergama ve Allianoi gezisi
19:00 – 21:00	Yemek
21:00 – 23:00	Mehmet Nemutlu, *İshak'ın Meseli,* 2004 → 2005 (Bir yapıtta mekânsal yapının değişim öyküsü ve bu bağlamda iki icranın karşılaştırılması)

---

11 TEMMUZ 2008 / CUMA

10:00 – 13:00	Atölye çalışması
13:00 – 15:00	Yemek ve dinlenme
15:00 – 16:00	Şevki Pekin Evi'nin gezilmesi
16:00 – 19:00	Atölye çalışması
19:00 – 21:00	Yemek
21:00 – 23:00	Seminer ve dinleti – 5 (DVD gösterimi: Edgar Varèse, *Poème électronique* ve Iannis Xenakis, *La légende d'Eer*)

---

12 TEMMUZ 2008 / CUMARTESİ

10:00 – 13:00	Atölye çalışması
13:00 – 16:00	Yemek ve dinlenme
16:00 – 19:00	Başak Dilara Özdemir, Deniz Arat ve Mehmet Ali Uzunselvi'nin yapıtları (dinleti ve sohbet)
19:00 – 21:00	Yemek
21:00 – 23:00	Seminer ve dinleti – 6 (DVD gösterimi: Pierre Boulez, *Dialogue de l'ombre double* ve *Répons*; Luigi Nono, *Prometeo*)

---

13 TEMMUZ 2008 / PAZAR

10:00 – 13:00	Atölye çalışması
13:00 – 16:00	Yemek ve dinlenme
16:00 – 19:00	Atölye çalışması
19:00 – 21:00	Yemek
21:00 – 23:00	Mehmet Nemutlu'nun yapıtları (dinleti ve sohbet)

---

14 TEMMUZ 2008 / PAZARTESİ

10:00 – 13:00	Çalışma sunumları
13:00 – 16:00	Yemek ve dinlenme
16:00 – 19:00	Çalışma sunumları
19:00 – 23:00	Veda yemeği

---

15 TEMMUZ 2008 / SALI

10:00 – 13:00	Ayrılış

1. Grup

1. Group

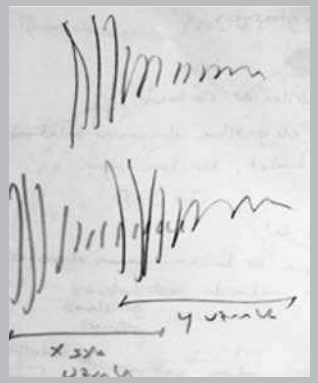

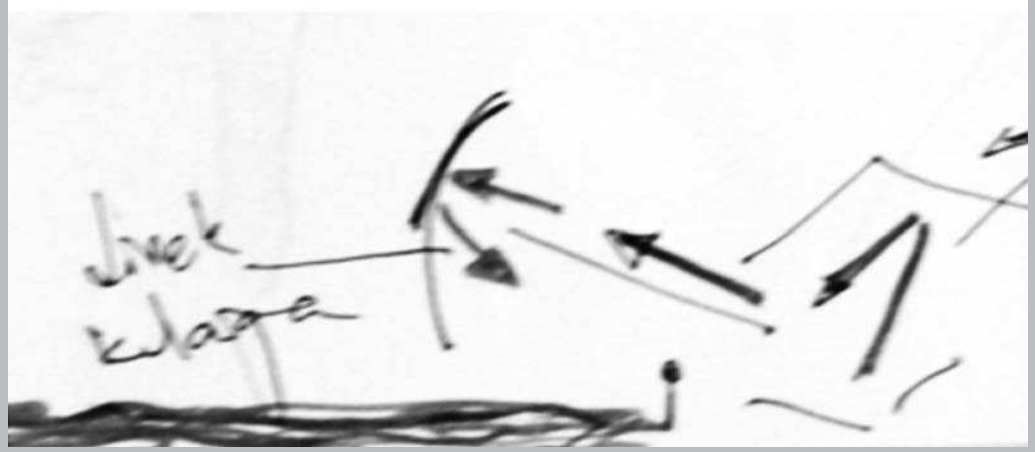

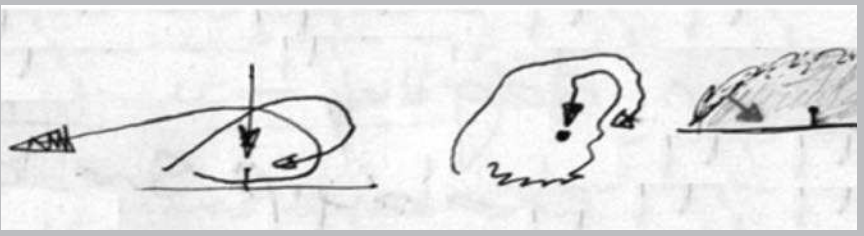

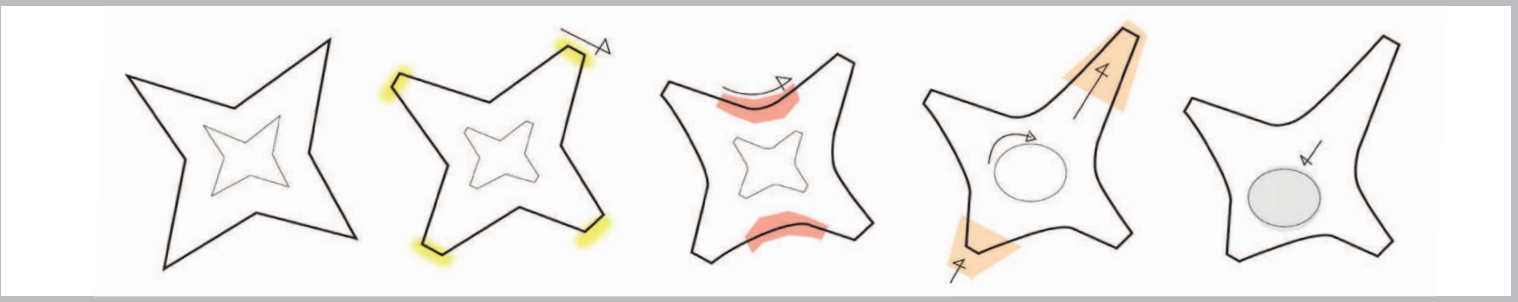

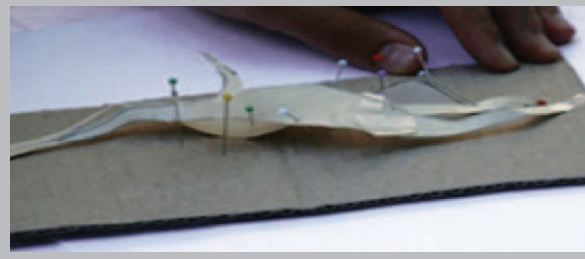

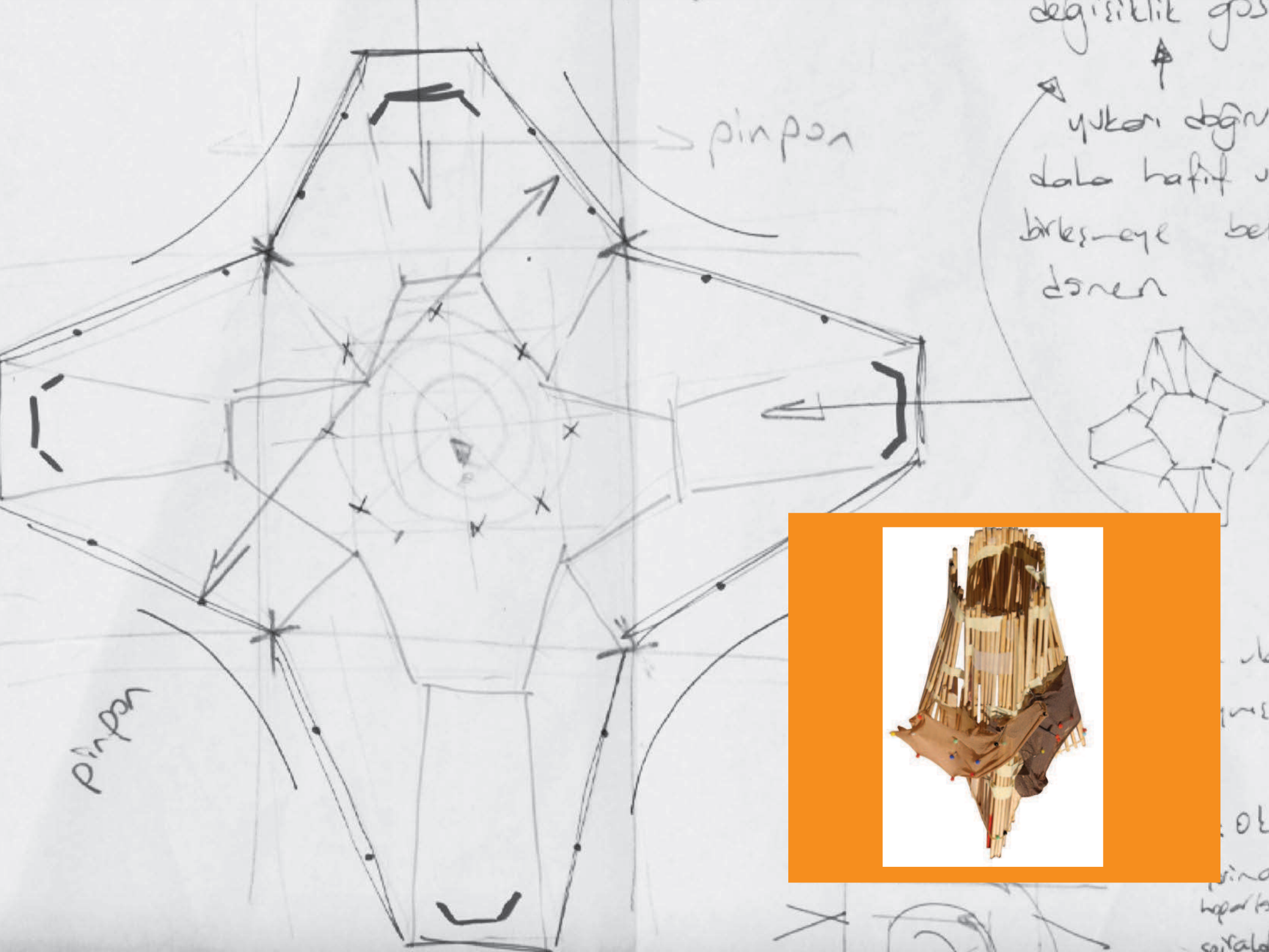
pinpon
pinpon
yukari doğru
dala hafif
birleşeye
dönen

2. Grup

2. Group

SERBEST DOLAŞIM DENEY-İMİ
FREE CIRCULATION EXPERIENCE

SES KAYNAKLARI ARASINDA
MEKANSAL İLİŞKİ ÖNGÖREN MÜZİKLER
TYPES OF MUSIC THAT REQUIRE SPATIAL RELATIONSHIP AMONG SOUND SOURCES

DOĞAL (AKUSTİK)
SES BAĞLAMI
NATURAL(ACOUSTIC) SOUND CONTEXT

ELEKTROAKUSTİK
SES BAĞLAMI
ELECTRO-ACOUSTIC SOUND CONTEXT

KARMA SES BAĞLAMI
MIXED SOUND CONTEXT

DİNLEYİCİNİN MEKANSAL ÖRGÜTLENMEYE DOĞRUDAN KATILIMINI ÖNGÖREN MÜZİKLER
TYPES OF MUSIC THAT REQUIRE DIRECT PARTICIPATION OF THE AUDIENCE IN SPATIAL ORGANIZATION

DOĞAL (AKUSTİK)
SES BAĞLAMI
NATURAL(ACOUSTIC) SOUND CONTEXT

ELEKTROAKUSTİK
SES BAĞLAMI
ELECTRO-ACOUSTIC SOUND CONTEXT

KARMA SES BAĞLAMI
MIXED SOUND CONTEXT

ÖNCEDEN KAYDEDİLMİŞ
ELEKTROAKUSTİK
SES EŞLİĞİ
ELECTRO-ACOUSTIC SOUND ACCOMPANIMENT

CANLI
ELEKTRONİK EŞLİĞİ
LIVE ELECTRONIC ACCOMPANIMENT

Dinleyicinin doğrudan katılımını öngören beste.
Elektronik-akustik ilişkisinin özgür keşfi.
Zamansal rondo formuna mekansal karşılık arayışı.
Monotematik bir besteden çoklu eş zamanlı, sürekli bir yapı.
Müziğin mekansal örgütlenmesine "güçlü" çözüm önerisi.
A composition that requires direct participation of audience.
The free discovery of therelationship between electronic and acoustic.
A search for a spatial counterpart to the temporal rondo form.
From a monothematic composition to a synchronous, continuous structure.
A "strong" solution proposed for the spatial organization of music.

İlk yaklaşımlar
initial approaches

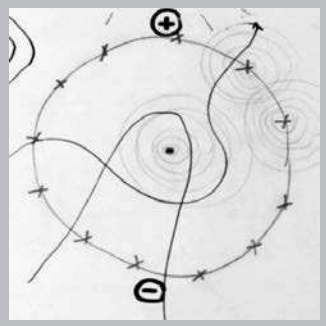

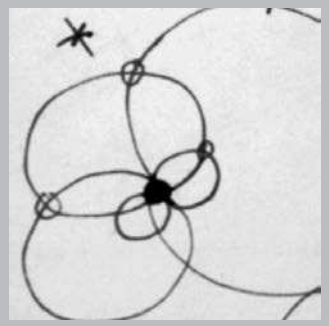
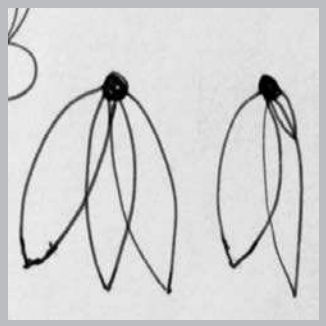
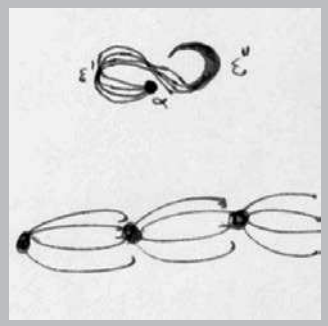

kavramsal maket

cognitive model

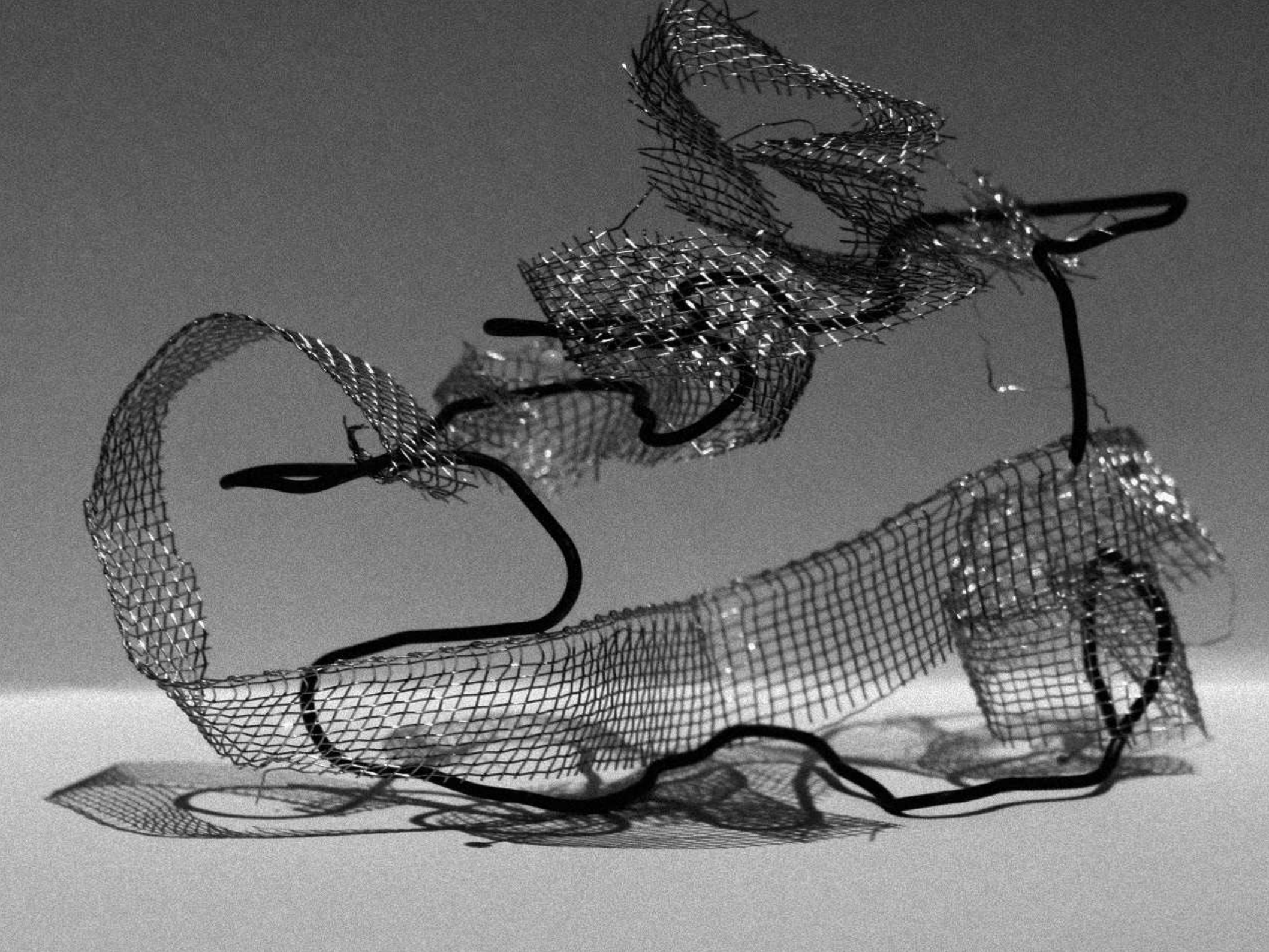

tipografik notasyon
typographic notation

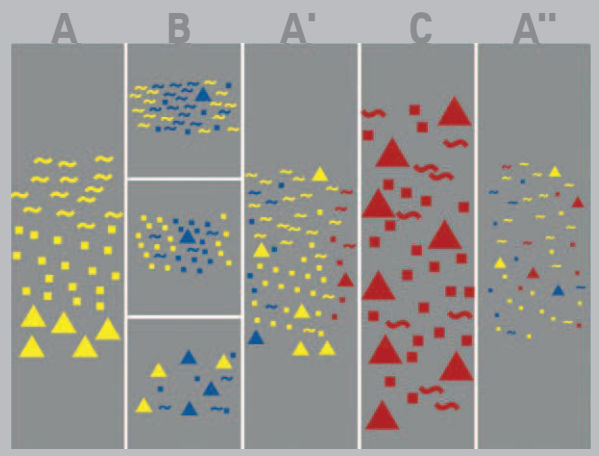

sentetik diyagram
synthetic diagram

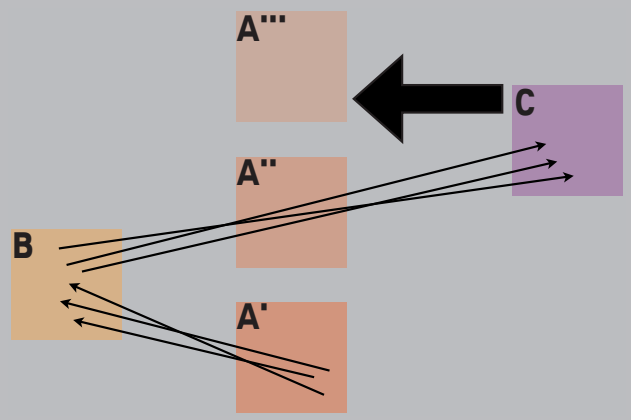

yaylılar stringed instruments

üflemeliler wind instruments

vurmalılar percussive instruments

akustik ses kaynağı acoustic voice source

elektronik ses kaynağı electronic voice source

dinamikler dynamics

mekansal çözümler
spatial solutions

AKUSTİK
ACOUSTIC

yaylılar
stringed
instruments

üflemeliler
wind
instruments

vurmalılar
percussive
instruments

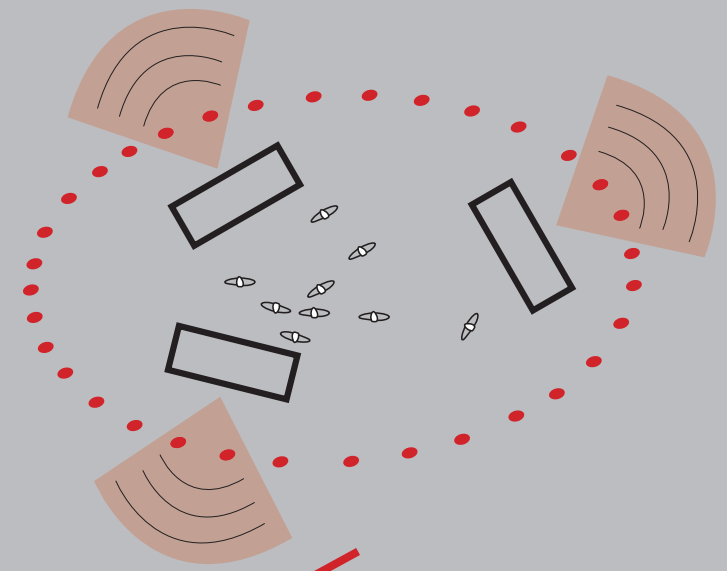

BÜTÜN ALGI
ALL PERCEPTIONS

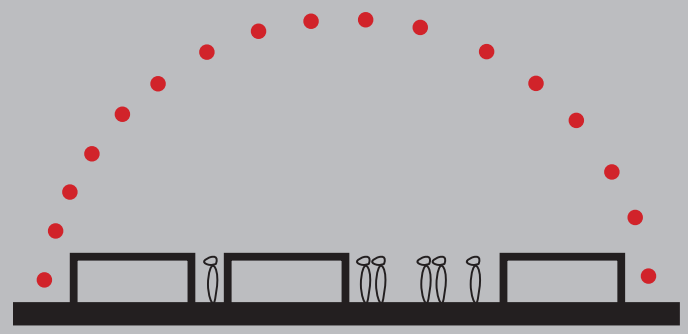

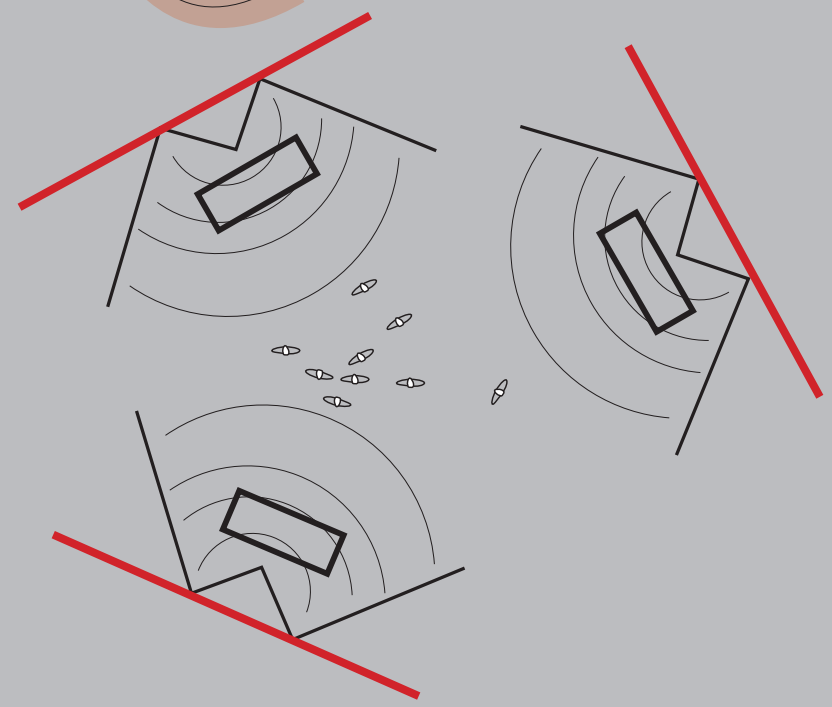

KÜMELEŞME
AGGREGATION

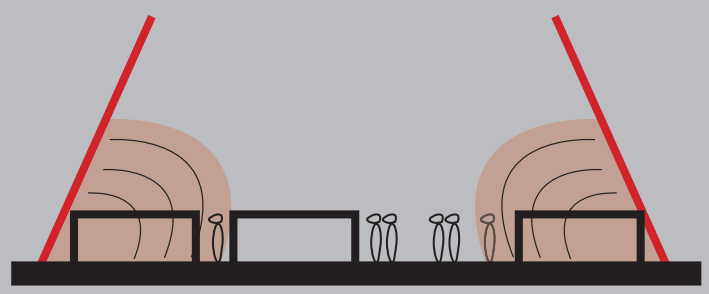

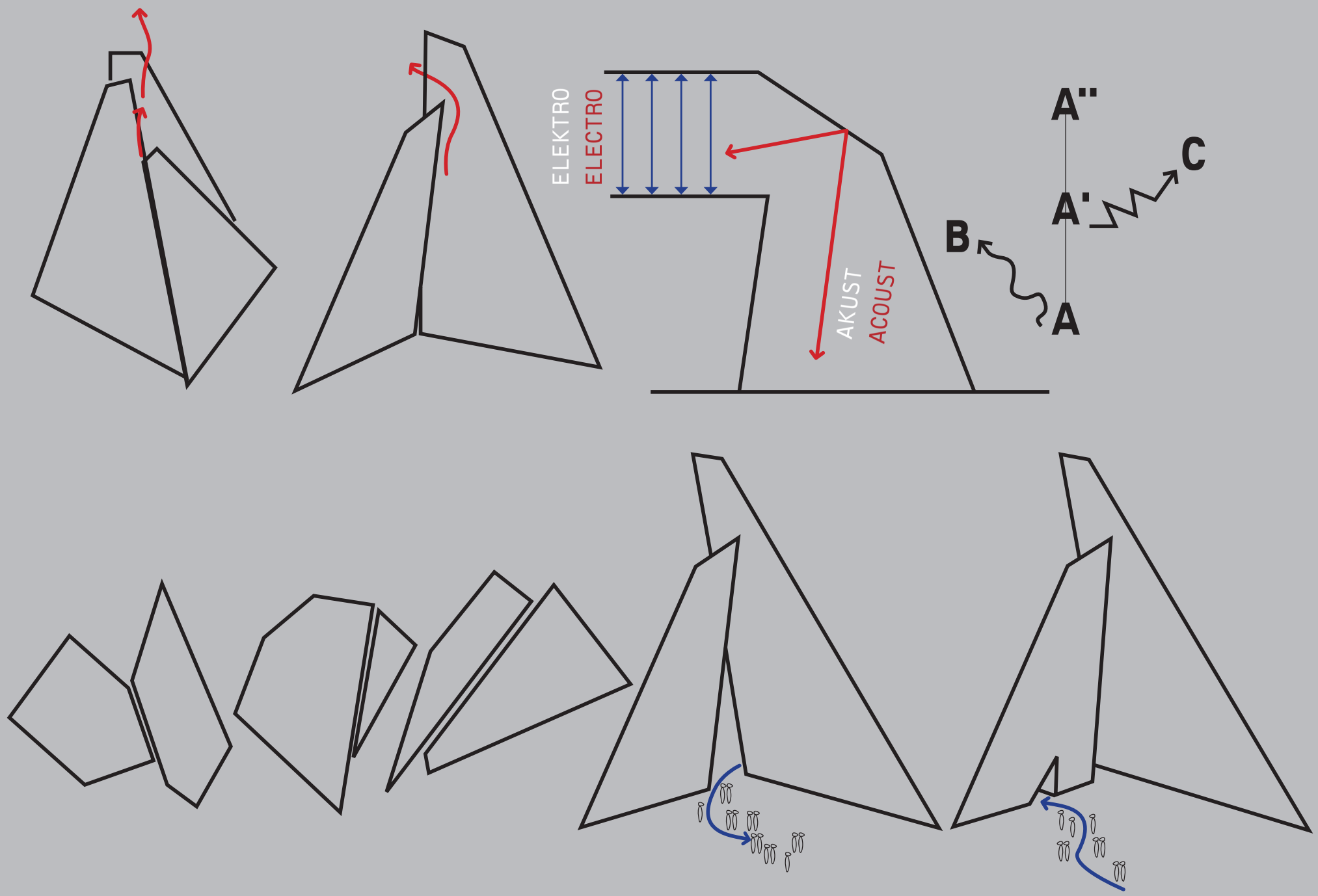
ELEKTRO
ELECTRO
AKUST
ACOUST
A''
A'
A
B
C

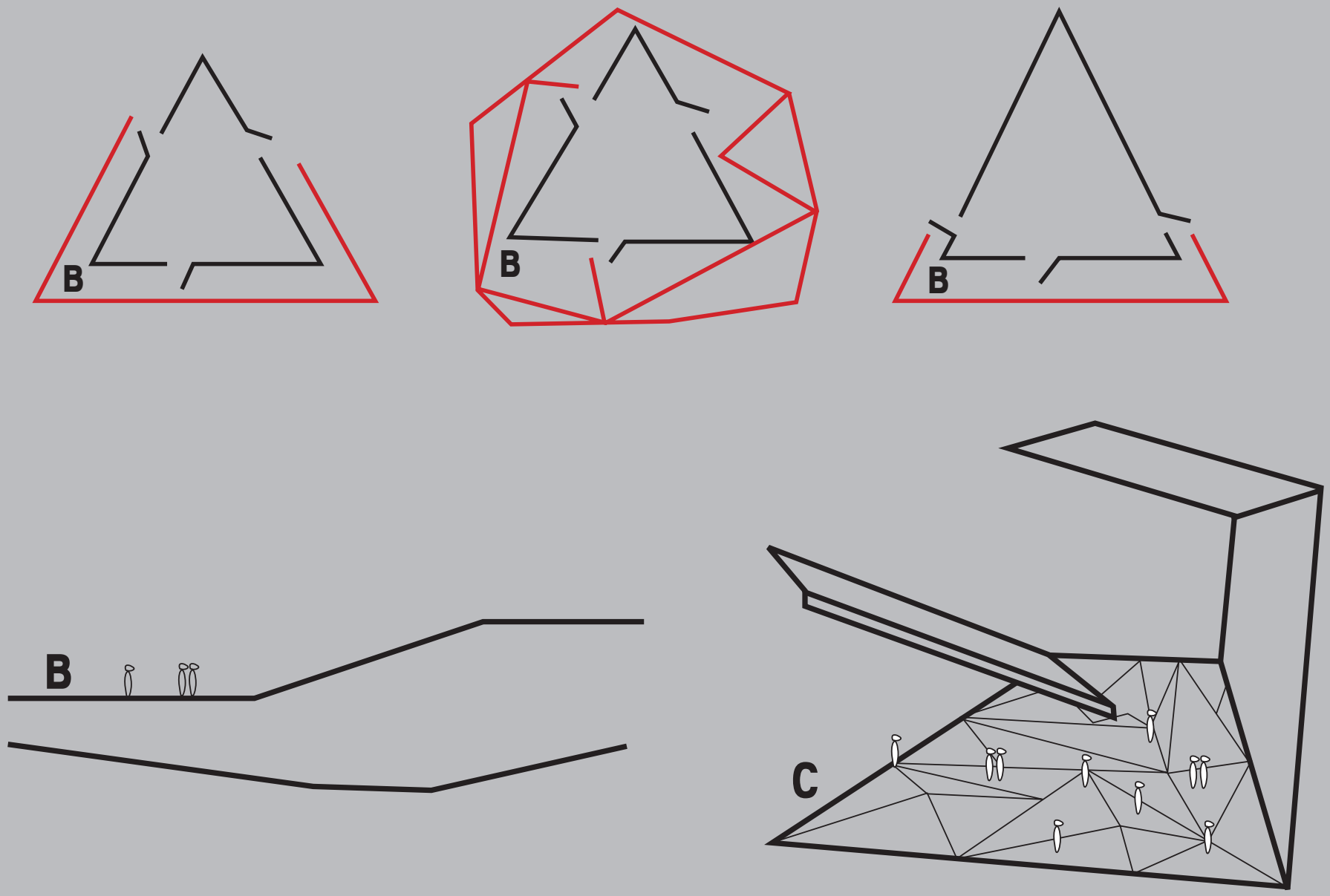
B
B
B
B
C

kavramsal maket

cognitive model

modelleme
modelling

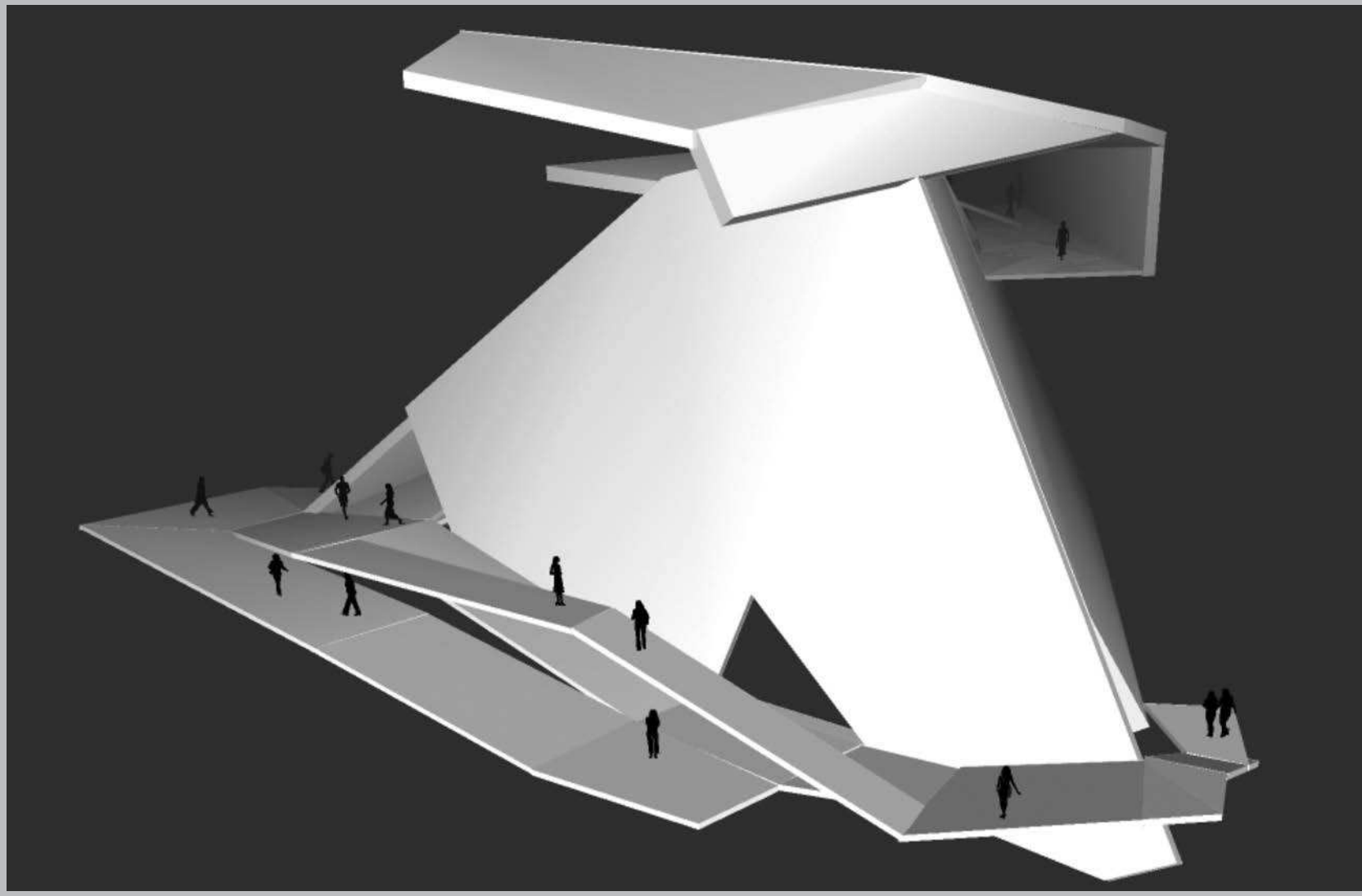

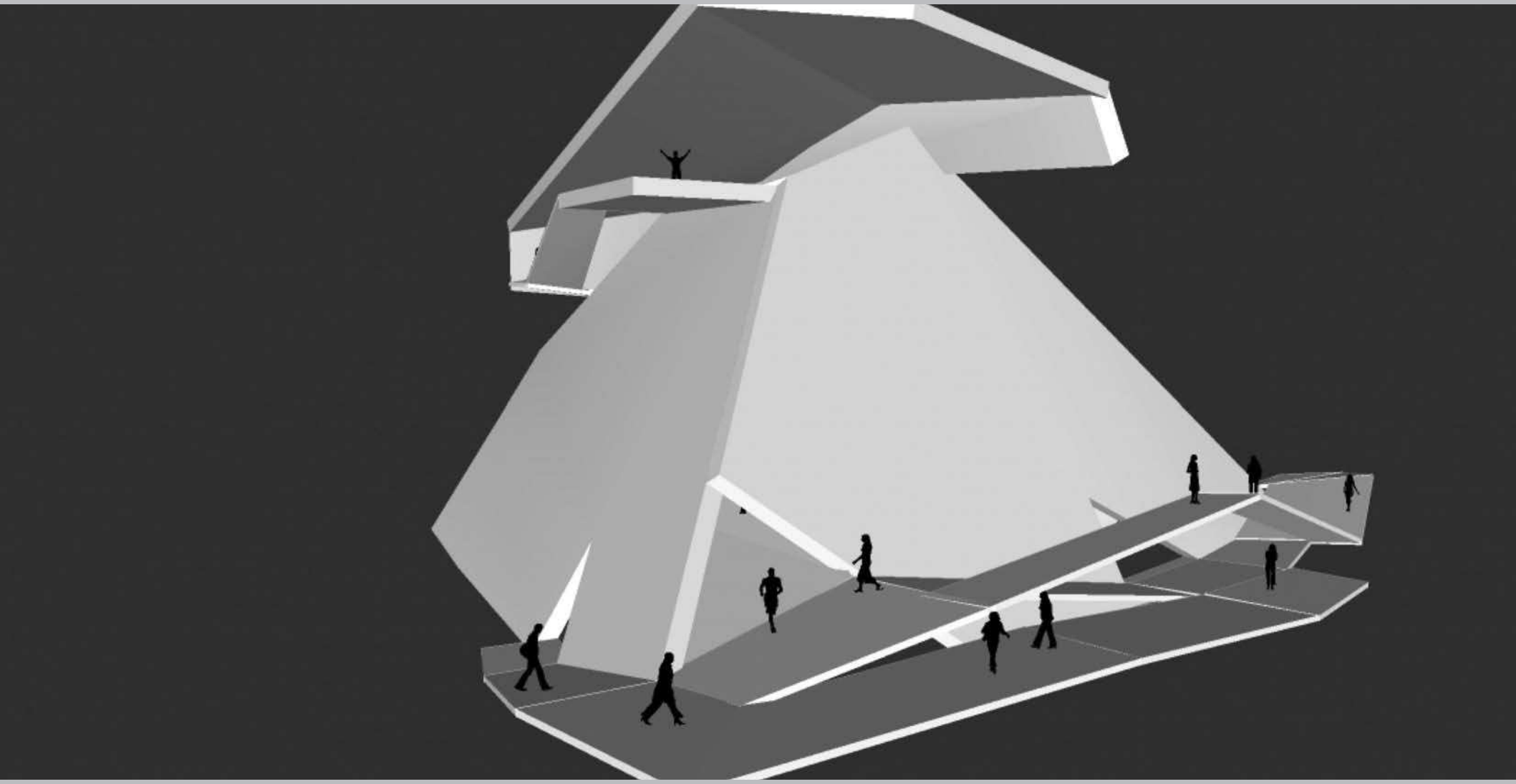

AYRIŞAN KONÇERTANT YAPI
DISSOCIATING CONCERTANT STRUCTURE

SES KAYNAKLARI ARASINDA MEKANSAL İLİŞKİ ÖNGÖREN MÜZİKLER
TYPES OF MUSIC THAT REQUIRE SPATIAL RELATIONSHIP AMONG SOUND SOURCES

- DOĞAL (AKUSTİK) SES BAĞLAMI
  NATURAL(ACOUSTIC) SOUND CONTEXT
- KARMA SES BAĞLAMI
  MIXED SOUND CONTEXT
- ELEKTROAKUSTİK SES BAĞLAMI
  ELECTRO-ACOUSTIC SOUND CONTEXT

DİNLEYİCİNİN MEKANSAL ÖRGÜTLENMEYE DOĞRUDAN KATILIMINI ÖNGÖREN MÜZİKLER
TYPES OF MUSIC THAT REQUIRE DIRECT PARTICIPATION OF THE AUDIENCE IN SPATIAL ORGANIZATION

- DOĞAL (AKUSTİK) SES BAĞLAMI
  NATURAL(ACOUSTIC) SOUND CONTEXT
- KARMA SES BAĞLAMI
  MIXED SOUND CONTEXT
  - ÖNCEDEN KAYDEDİLMİŞ ELEKTROAKUSTİK SES EŞLİĞİ
    ELECTRO-ACOUSTIC SOUND ACCOMPANIMENT
  - CANLI ELEKTRONİK EŞLİĞİ
    LIVE ELECTRONIC ACCOMPANIMENT
- ELEKTROAKUSTİK SES BAĞLAMI
  ELECTRO-ACOUSTIC SOUND CONTEXT

Elektro-akustik konçertant yapı. / Akustik solo, "live" elektronik orkestra. / Müziğe mekansal ayrıştırma.
Electro-acoustic concertant structure. / Acoustic solo, live electronic orchestra. / Spatial dissociation for music.

PROBLEM TANIMI
PROBLEM DEFINITION

TEK BİR ENSTRÜMANIN HEM SOLO, HEM DE ORKESTRA ROLÜNÜ ÜSTLENMESİ...
AKUSTİK SOLO, "LIVE ELECTRONIC" BİR ORKESTRAYI "ÇALAR",
KONÇERTANT YAPI OLUŞUR.

BU YARIŞ, DİYALOG VEYA BİRLİKTELİK YERİNE, ŞİZOFREN/"POSSESSED" BİR SAVAŞIM.
SES-GÖRÜNTÜ BİRLİKTELİĞİ BOZULUR: "GÖRÜYORUZ AMA DUYAMİYORUZ." (SOLO)
"DUYUYORUZ AMA GÖREMİYORUZ." (ORKESTRA)

A SINGLE INSTRUMENT ACTING AS BOTH THE SOLO INSTRUMENT AND THE ORCHESTRA...
ACOUSTIC SOLO "PLAYS" A LIVE ELECTRONIC ORCHESTRA AND BUILDS A CONCERTANT STRUCTURE.

THIS RACE IS A SCHIZOPHRENIC/POSSESSED STRUGGLE, NOT A DIALOGUE OR UNITY.
SOUND-VISION UNITY IS BROKEN: "WE SEE IT BUT WE CAN'T HEAR IT" (SOLO)
"WE HEAR IT BUT WE CAN'T SEE IT." (ORCHESTRA)

"processing" protokolü
processing protocol

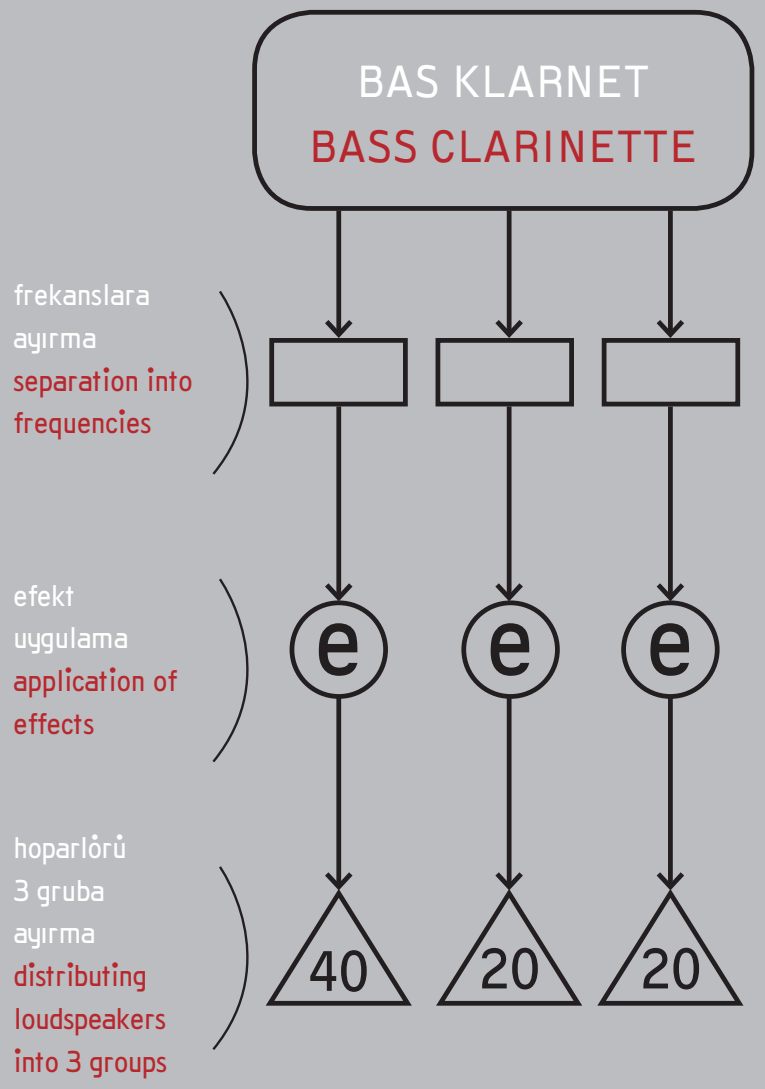

yerleştirme
arrangement

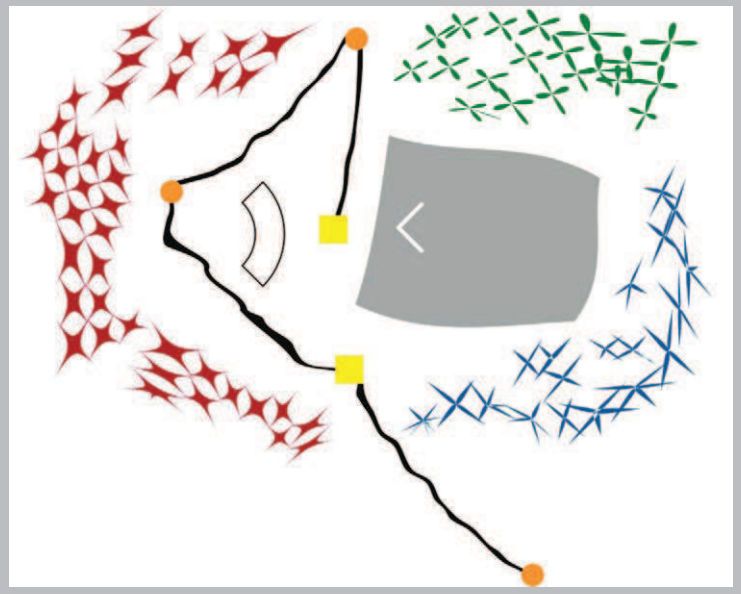

Yahşibey için
for Yahşibey

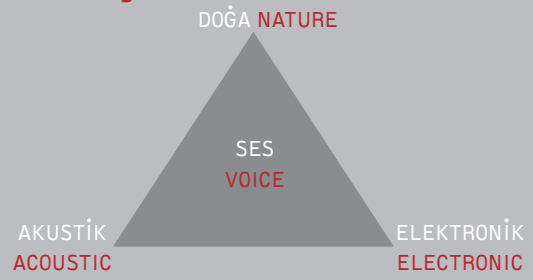

modelleme
modelling

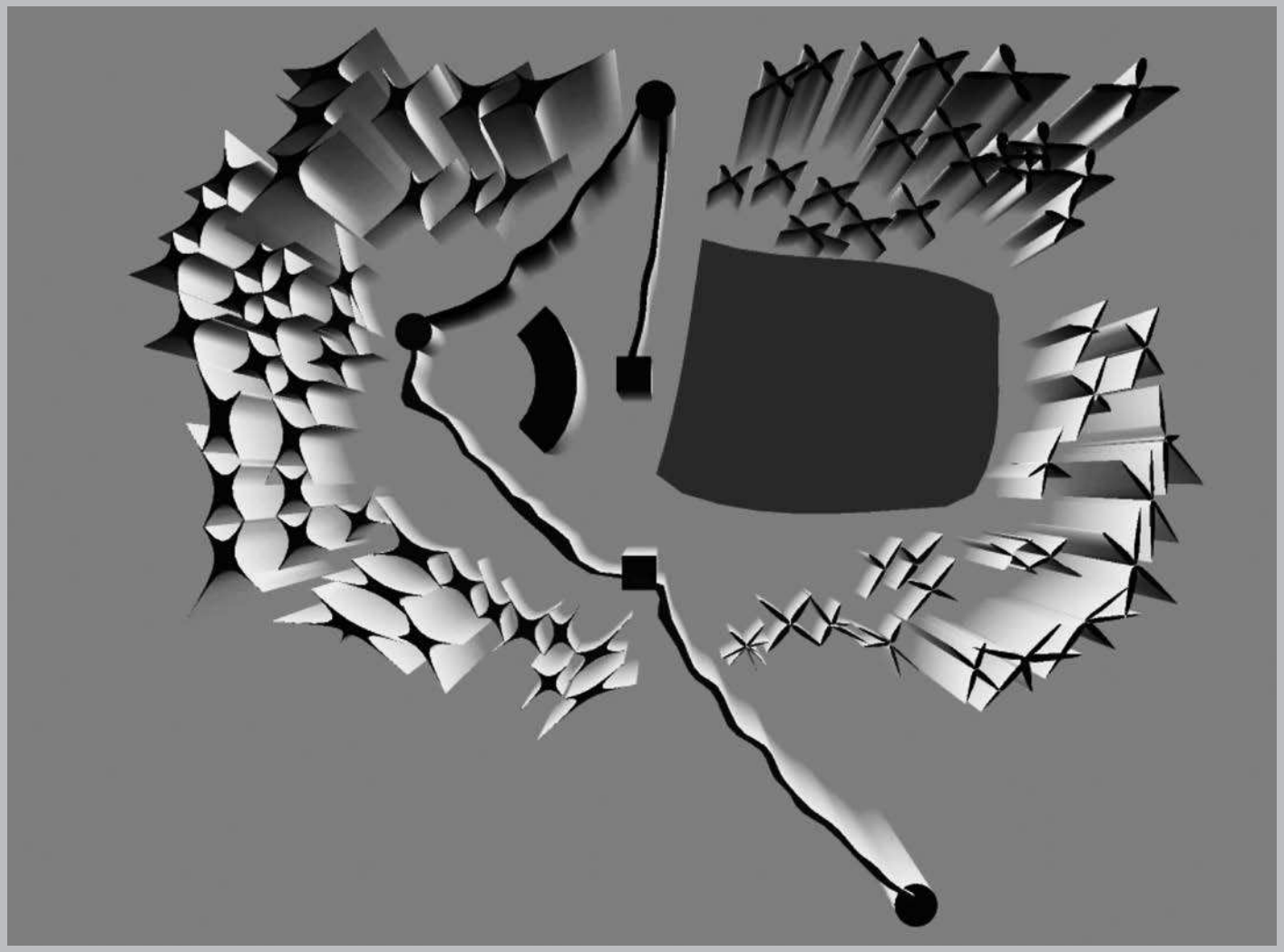

3. Grup

3. Group

Başlangıçta birbirinin içinden çıkan ve herbiri farklı yoğunluk ve yükseklilkere sahip üç ayrı doruk noktasının meydana getirdiği bir müzikalform fikri ortaya çıktı ardından bu üç farklı doruğun başına bir açılış fikri ve bu açılış fikrinin tam ters yönünde (retrograte) hareket eden bir kapanış fikri eklemeyi düşündük. A, B1, B2, B3, A1 formuyla belirginleşen bu kesitli yapı B bölgesinde meydana gelen akustik ve elektrostatik seslerin birbiri arasında bir kütlesel zıtlık yaratması fikriyle birlikte mekansal bir boyut kazanmaya başladı. Bu mekansallaşma fikrinin açılıştaki A ve kapanıştaki A1'in (retrograte) ortaya çıkmasıyla yapıtta çok belirleyici bir rol üstlenmesi zorunluluğu doğdu.

At first, we came up with an idea for musical form, made up of three separate climaxes emerging from each other, and each with different intensities and heights; then we thought of adding an opening idea at the beginning of these three climaxes and a retrograde closing idea that moved in the exact opposite direction. This structure, made up of sections in the form of A, B1, B2, B3 and A1, began to gain a spatial dimension as a result of the idea of creating a difference in mass between acoustic and electrostatic sounds in the B section. It was necessary for this idea for spatialization to become pivotal for the piece after the emergence of A at the beginning and A1 (retrograde) at the end.

Müzikal strüktürün algısal grafik gösterimi

Sensory graphical representation of musical structure

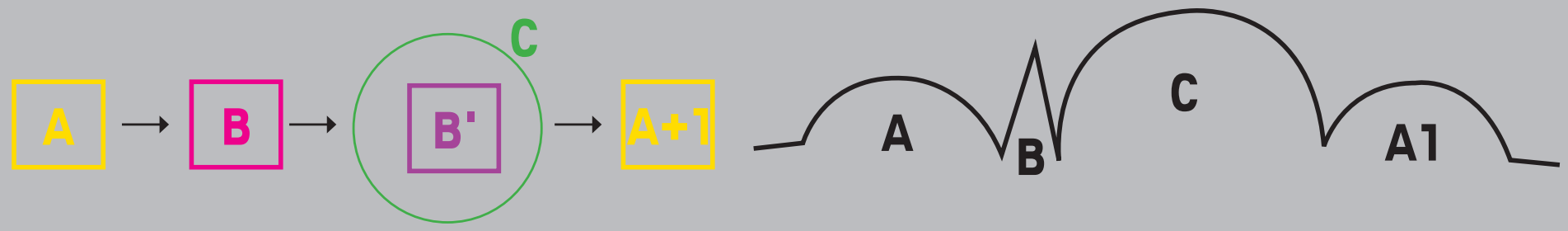

mekansal varyasyonlar

Spatial variations

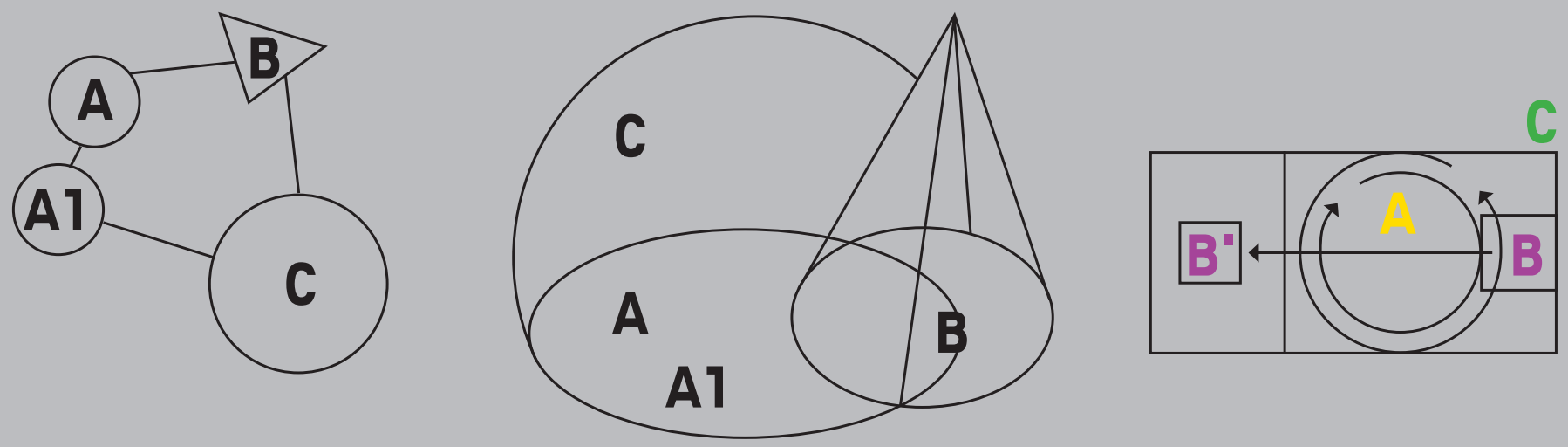

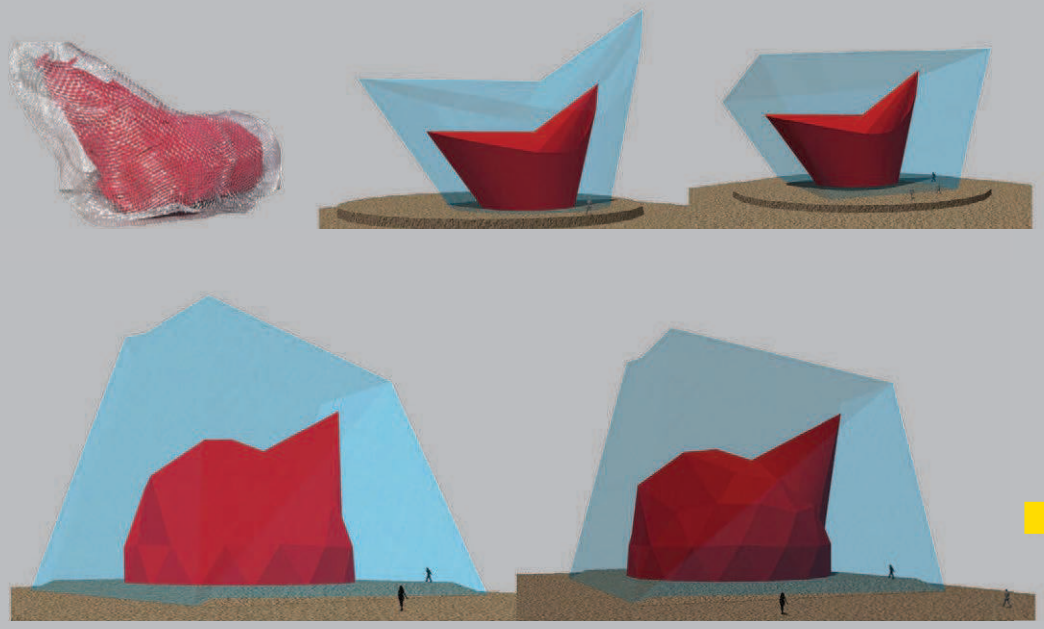

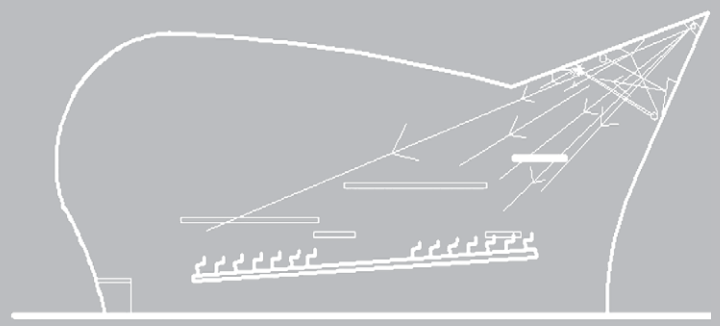

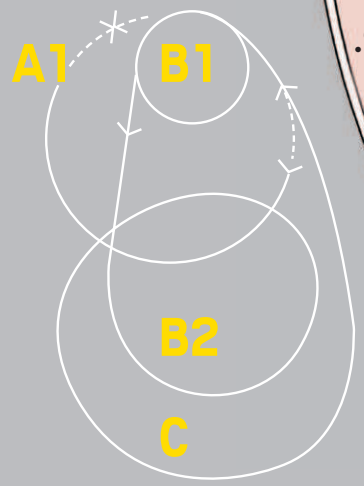
A1
B1
B2
C

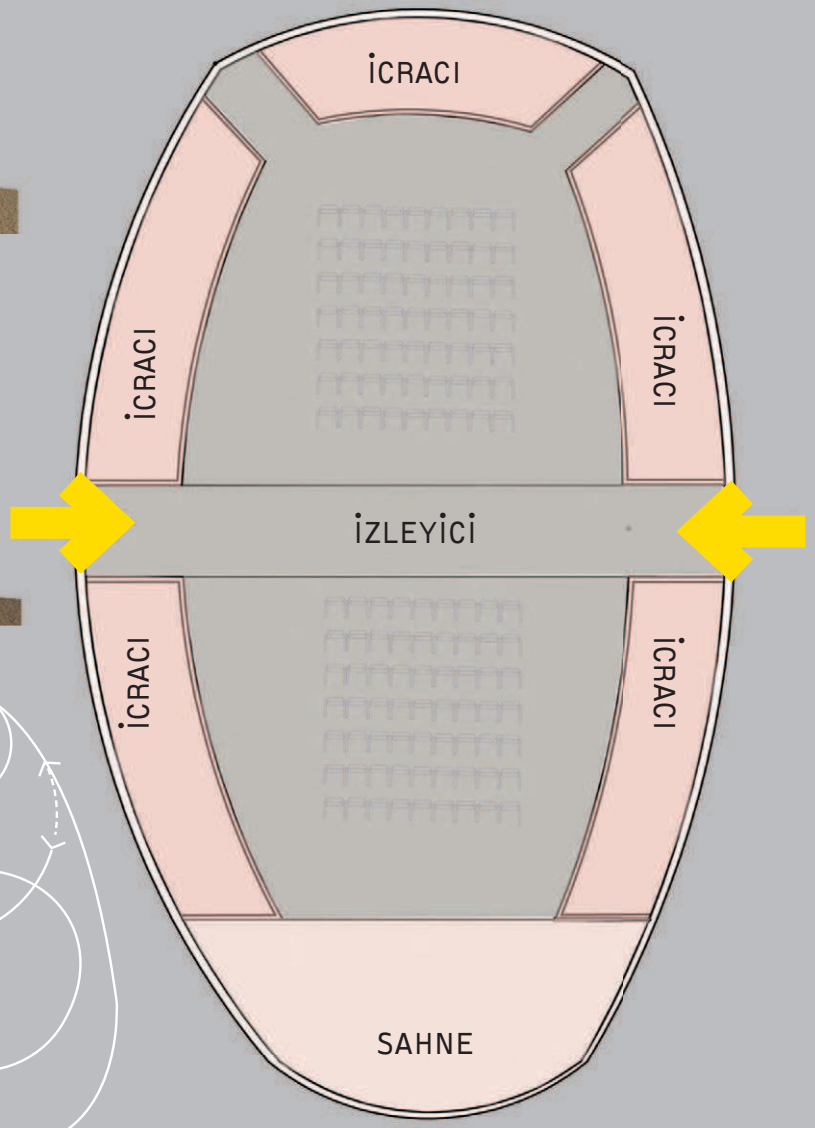
İCRACI
İCRACI
İCRACI
İZLEYİCİ
İCRACI
İCRACI
SAHNE

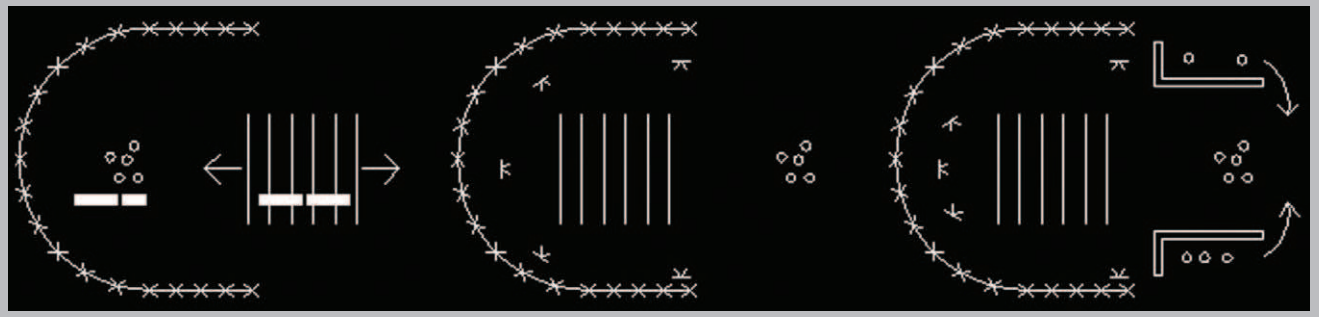

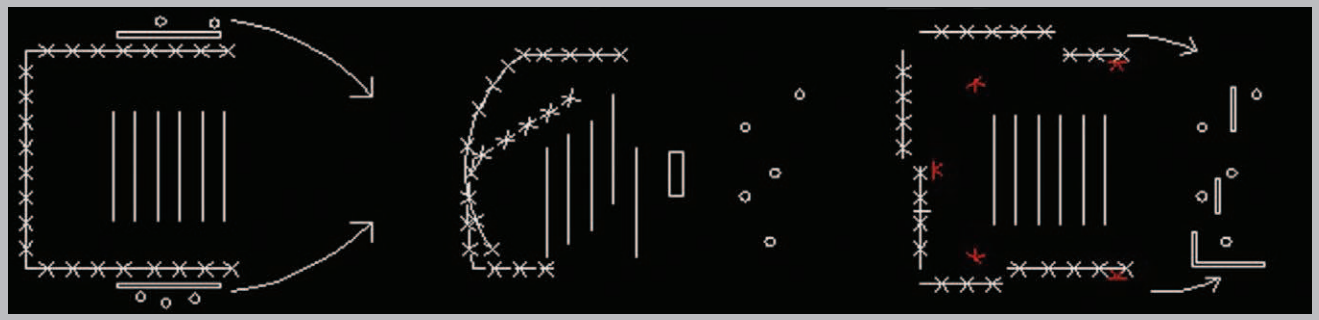

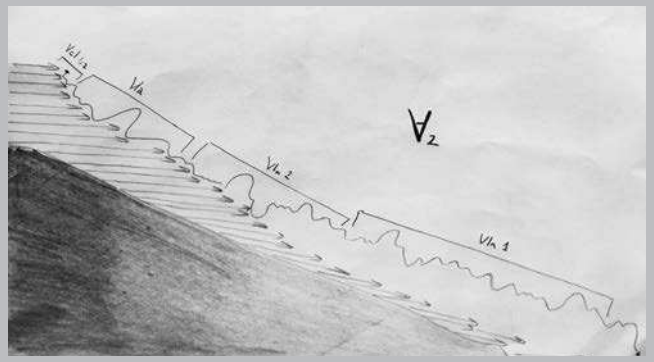
$\forall_2$

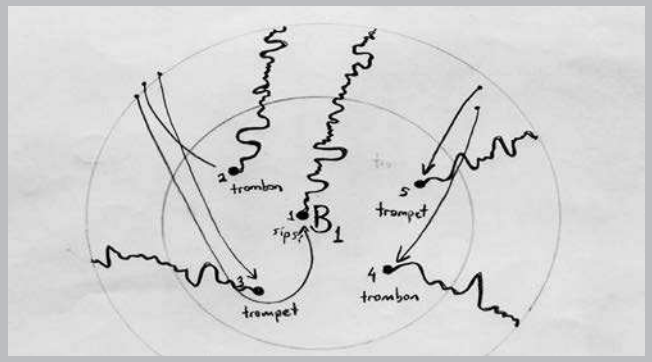
2 trombon
1 sipsy
B_1
5 trompet
3 trompet
4 trombon

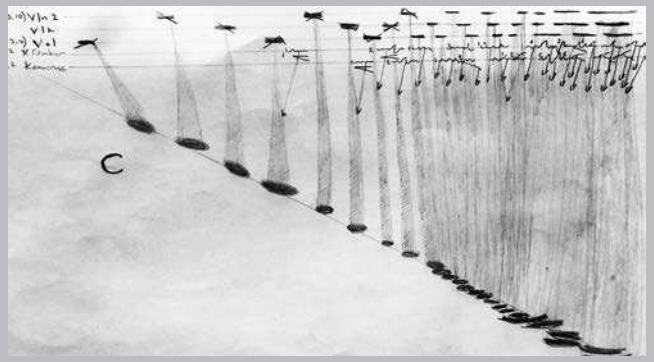
C

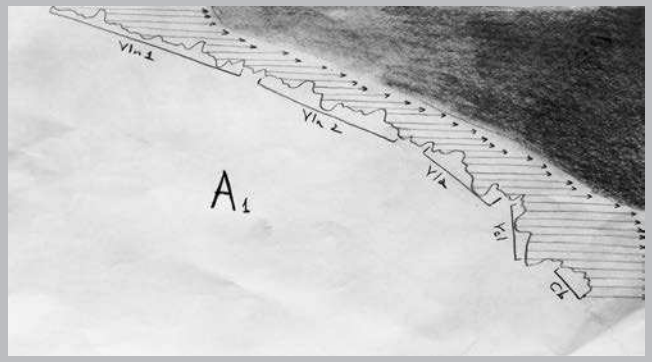
A_1

Yahşibey Atölyesi İçin Mekansal Strüktürler

Emre Sanan Tasarım Vakfı için
Aykut Köksal'a

Mehmet Nemutlu, 2008

Giriş

Blokflöt
Sipsi
Klarinet
Viyolonsel
Küçük Arp
Piyano Kasası
Vurmalar
Tahta blok
Marakas
Afrika davulu
Gökgürültüsü levhası (davlumbaz)

A¹

sip. — repetere aleatore
cl. — repetere aleatore
vlc. — détaché — repetere aleatore

fff

(lasciare vibrare)

cresc.....

.....molto.... fff

(davlumbaz) tremolando
cresc. poco a poco ....

(lasciare vibrare)

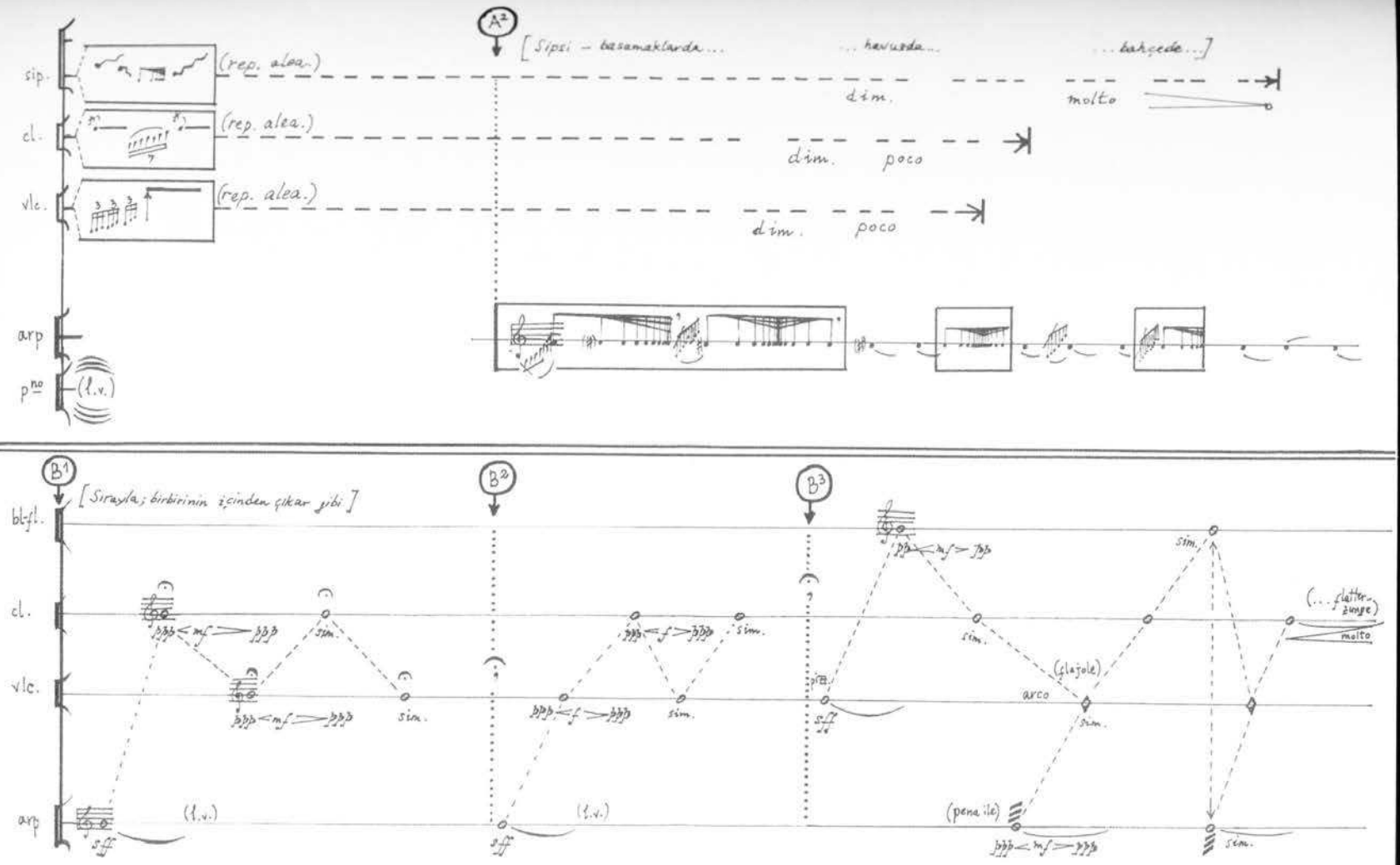
A2
[Sipsi – basamaklarda... ...havuzda... ...bahçede...]
sip.
(rep. alea.)
dim.
molto
cl.
(rep. alea.)
dim. poco
vlc.
(rep. alea.)
dim. poco
arp
p^no
(l.v.)
B1
[Sırayla; birbirinin içinden çıkar gibi]
B2
B3
bl-fl.
cl.
vlc.
arp
sim.
(l.v.)
(slajole)
arco
(pena ile)
(...flatter-zunge)
molto

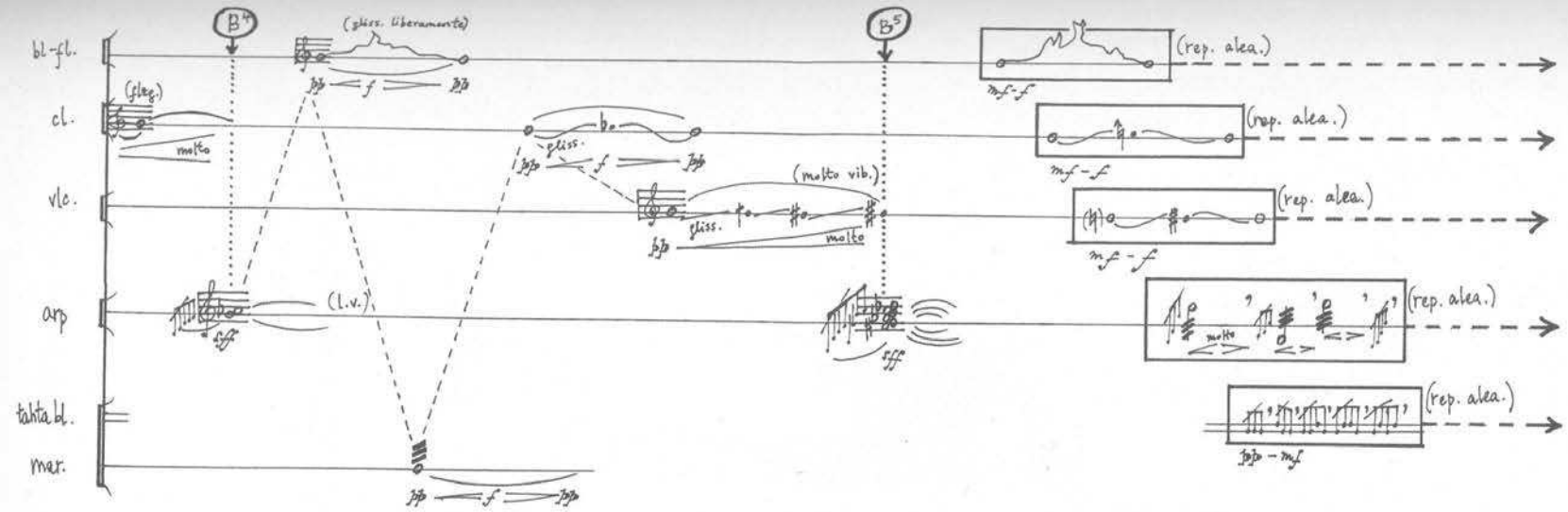

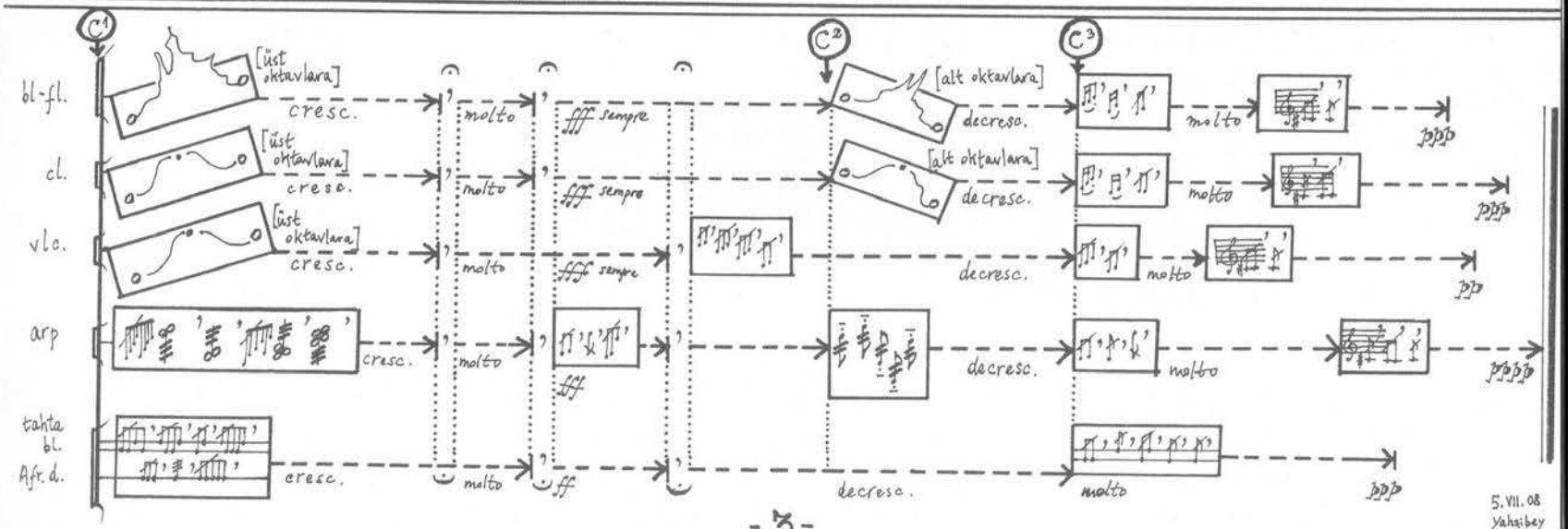

5.VII.08
Yahsibey

Genel yerleşim planı (Giriş)

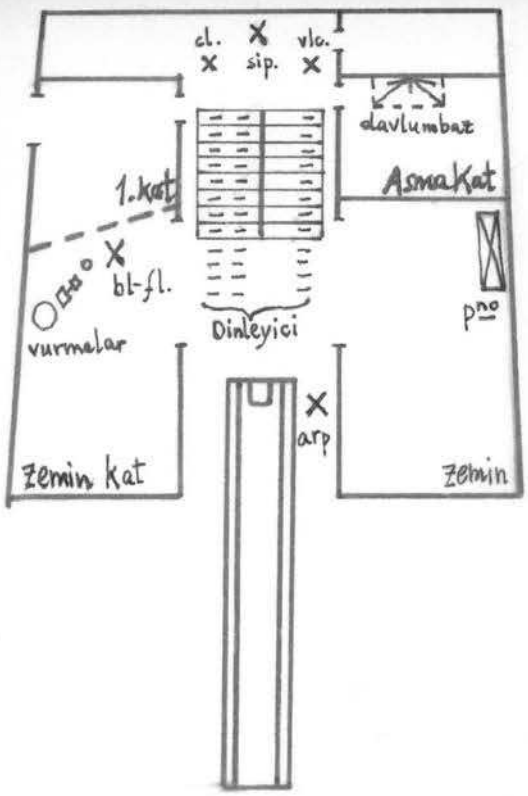

1. yer değişikliği (A¹ - A²)

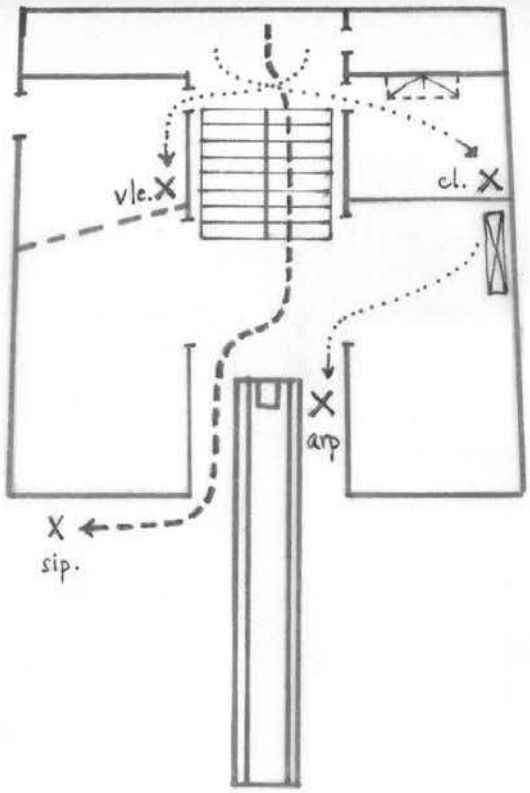

2. yer değişikliği (B - C)

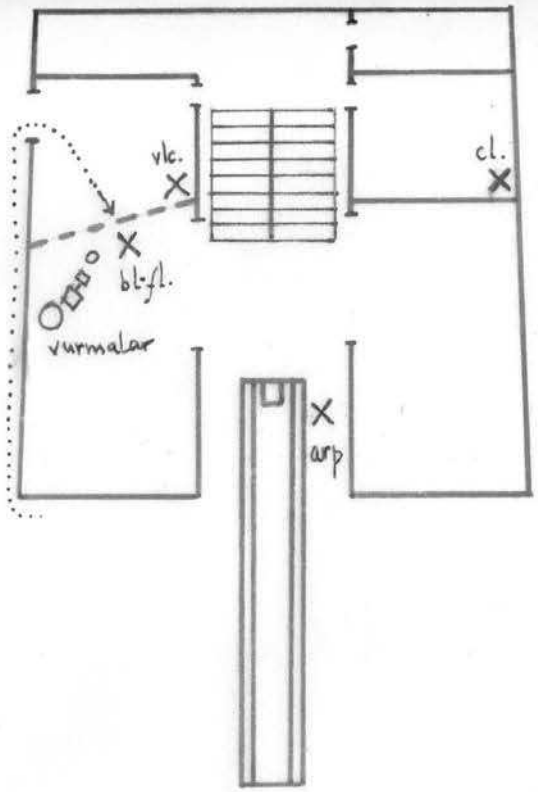

Yahşibey Atölyesi İçin Mekânsal Strüktürler

5 Yorumcu için

Günlük Yaşam

GreatLand

VAIO
PHILIPS

NOVICE
NOVICE
SCHOLAR
SCHOLAR

I. serbest dolaşım deney-imi.
Ses kaynakları arasında mekânsal ilişki öngören müzikler
Dinleyicinin mekânsal örgütlenmeye doğrudan katılımını öngören müzikler
Doğal (akustik) ses bağlamı
Elektroakustik ses bağlamı
Karma ses bağlamı
Doğal (akustik) ses bağlamı
Elektroakustik ses bağlamı
Karma ses bağlamı
Önceden kaydedilmiş elektroakustik ses eşliği
YAHSIBEY
TASARIM ÇALIŞMALARI
DESIGN WORKSHOPS
EST